

FI lausuntopyyntö VV

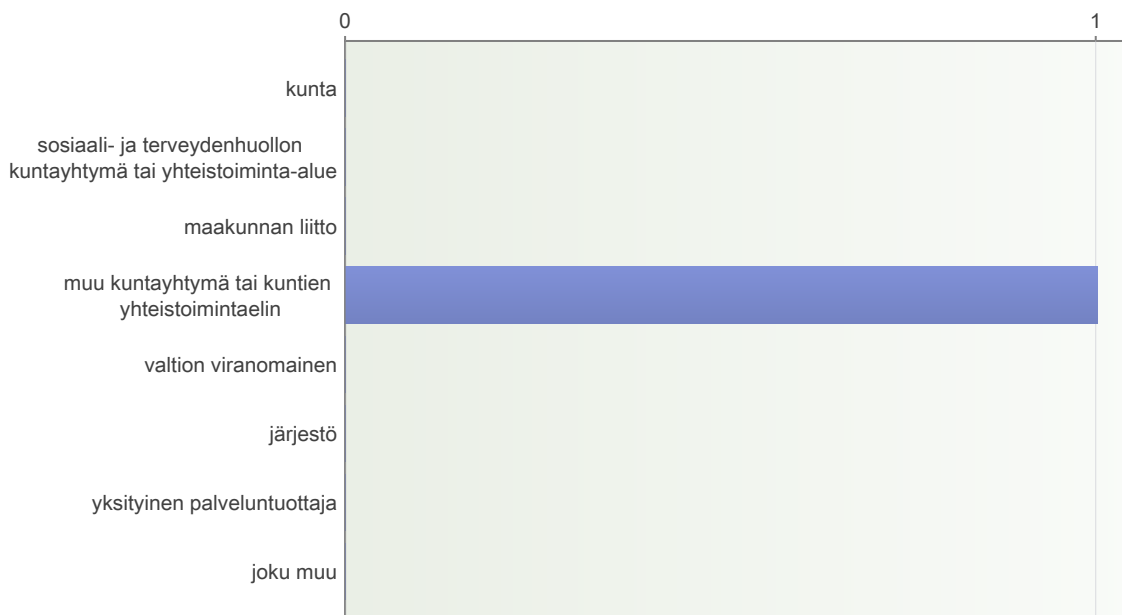
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Jaana Juntikka	Riitta Luosujärvi, e-mail riitta.luosujarvi@lpshp.fi, gsm 0405045725	28.3.2017	Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin yhtymähallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

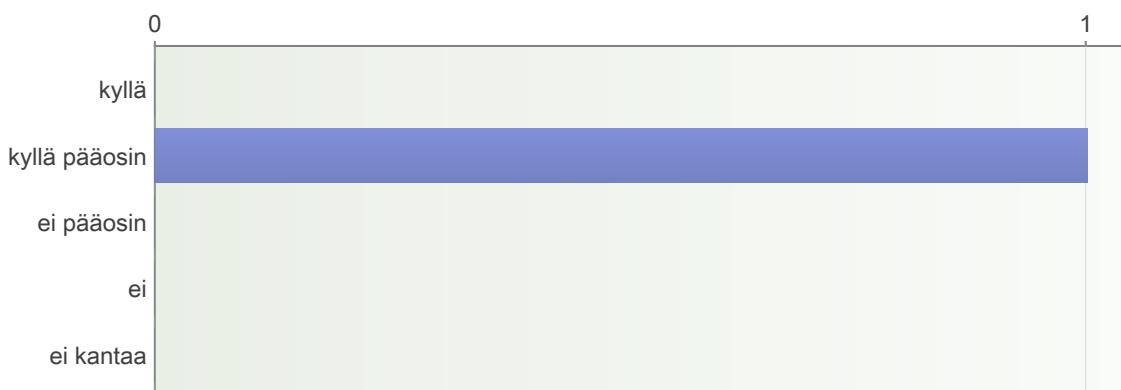
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnat ovat eriarvoisessa asemassa, jolloin palvelujen yhdenvertainen saatavuus ei asiakkaalle toteudu. Toteutuu kenties siellä missä aidosti on palvelun tarjontaa ja valinnan mahdollisuuksia mutta ei haja-asutusalueilla. Lapissa, missä on pitkät etäisyydet ja harva asutus, on palvelujen turvaaminen hyvin haasteellista.
- Laki-esityksessä ei ole esitetty millä tavoin edistetään hyvinvoinnin ja terveyden tasa-arvoa.
- Lakiesityksessä ei ole arvioitu hyvinvointierojen kaventumista. Valinnanvapaus voi myös heikentää hyvinvointia, koska asiakkaalla on oikeus tehdä myös haitallisia valintoja esim. lääkkeiden väärinkäyttäjät, ongelmaperheiden palvelujen valinnat
- Kuntien hyte-toimintaan turvattava riittävät resurssit.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

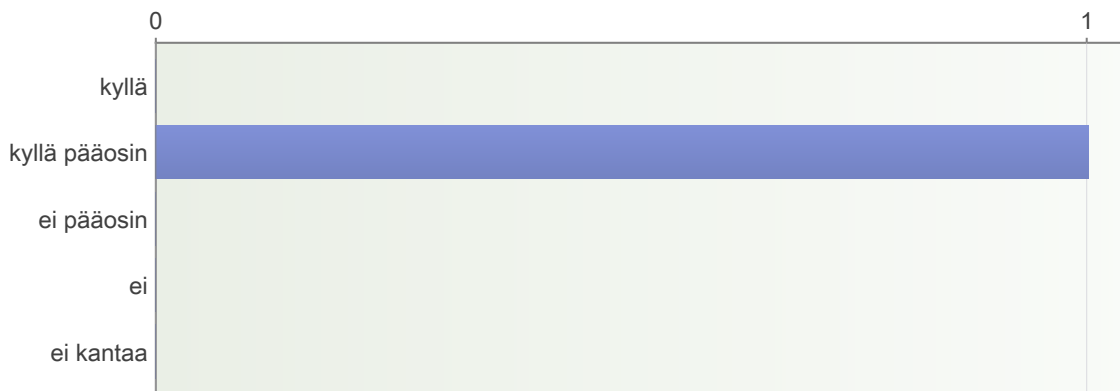
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas voi valita palvelun tuottajan, mutta ei voi vaikuttaa itse palvelun sisältöön, muuten kuin valitsemalla pikaisesti uuden palvelun tuottajan.
- Palvelujen integraation kannalta on erityisen ongelmallista, kun osa palveluista on valinnanvapauden ulkopuolella ja osa on valinnanvapauden piirissä. Osa palveluista sekä sosiaalipalveluissa että terveydenhuollossa jää joka tapauksessa valinnanvapauden ulkopuolelle.
- Integraatio ei tule toimimaan maakunnan eri toimijoiden välisellä ohjauksella, osaoptimoinnin riski on hyvin suuri
- Sosiaalipalvelujen osuutta on kaiken kaikkiaan huomioitu liian vähän, vaikka suurimmat kustannukset kertyvät sosiaalipalveluista

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä jos asiakas on kykenevä valitsemaan itselleen palveluja, riippuen alueen palvelutarjonnasta, ja hänellä on mahdollista taloudellisesti matkustaa tarvittaessa kauemmaksikin saadakseen sopivat palvelut.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

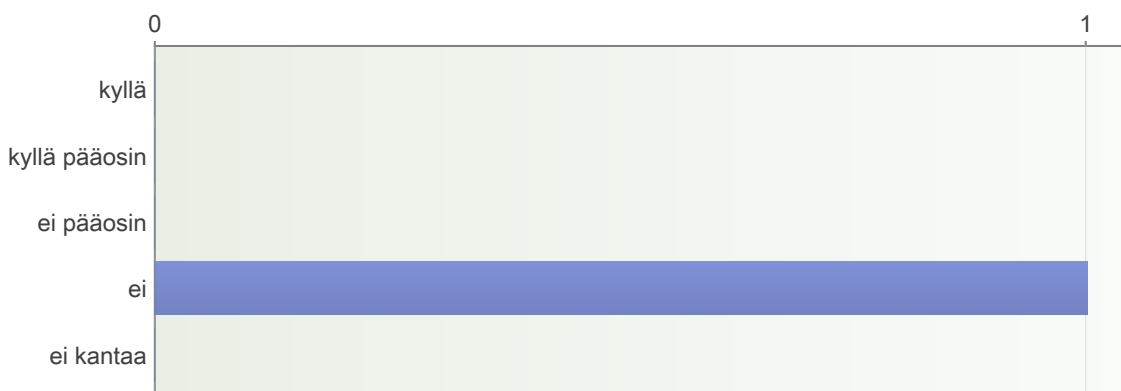
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tavoitteena hyvä mutta käytännössä todella vaikea toteuttaa.
  - Palveluketjujen toimivuudesta ei ole takuuta , edellyttäisi todella hyvää ja laadukasta palveluohjausta, mihin nykyiset tietojärjestelmät eivät anna tukea.
  - Lakiluonnoksen 13§ on epäselvä kokonaisuuden kannalta. Jos asiakas joutuu laitoshoitoon yli kuukaudeksi, niin laitoshoidon tuottavan tahon on vastattava asiakkaan tarvitsemista palveluista. Riittääkö ko laitoshoidon tuottajalla osaaminen ja resurssit siihen (vrt 13 §) .
  - Vaatii paljon käsittelijöitä maakunnassa ja sote-keskuksessa ja luukuttaa asiakasta kun palveluja on haettava eri paikoista ja maksaja vaihtuu.
  - Lisää vaatimuksia tietojärjestelmien yhteensovittamisessa, erityisesti niissä palveluissa kun potilas on ohjattava maakunnan ulkopuolelle hoitoon.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

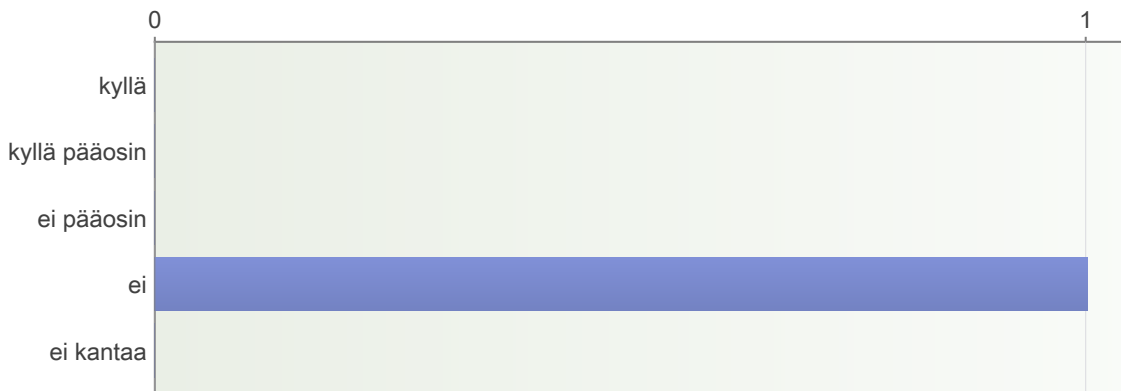
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -Tämän lakiluonnoksen perusteella on mahdotonta arvioida säästöjä. Osoptimointi on iso riski.
- Mikäli maakunta järjestäjänä ei ole riittävän vahva eikä näe asiakkaan palveluketjun kokonaisuutta niin menokehitystä on todella vaikea arvioida.
- Asiakkaiden käyttäytymistä palvelujen valinnassa on vaikea ennustaa, minkä verran suoran valinnan palvelunkäyttäjät siirtyy toisen maakunnan puolelle.
- Palkkaharmonisoinnin kustannukset vaikea arvioida, mutta tulevat olemaan mittavat.
- Tietojärjestelmistä voi arvioida syntyvän merkittävän suuret kustannukset.
- Monituottaja- malli aiheuttaa kilpailun osaajista ja johtaa palkkakustannusten nousuun.
- Palveluntuottajan vaihtaminen voi lisätä kustannuksia, koska palvelun tuottajalla ei välttämättä ole intressiä välittää tietoja asiakkaasta.
- Sekä järjestäjän että palveluntuottajan näkökulmasta pitkäkestoisten suunnitelmien tekeminen käy mahdottomaksi koska asiakas voi vaihtaa nopeastikin muualle.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -Mikäli tarkoittaa poliittista päätöksentekoa niin demokratia ei toteudu riittävällä tavalla. Maakunnista on tulossa valtionhallinnon etäpäätteitä ja maakuntavaltuuston päätösvalta jää hyvin rajalliseksi
- Asiakkaan näkökulmasta valinnanvapaus lisää mahdollisuuksia toteuttaa itsemääräämisoikeutta.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

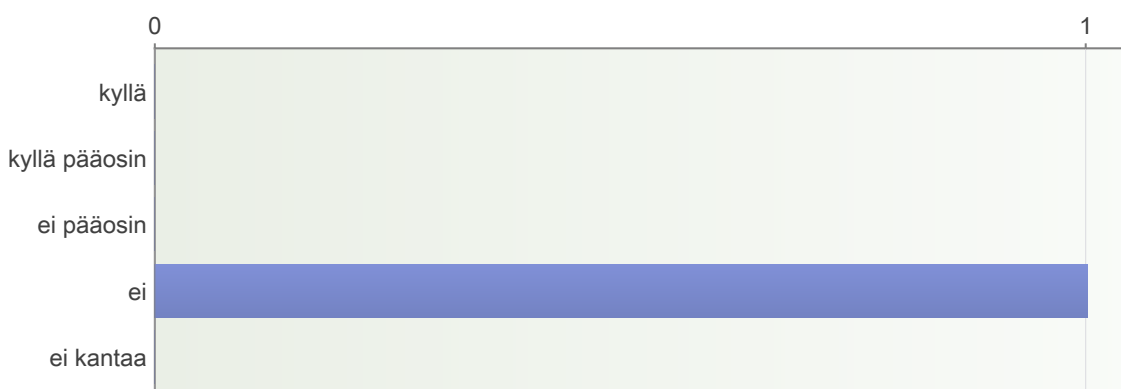
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraation näkökulmasta uusien toimintatapojen yhteensovittaminen on mahdotonta koska palveluja tullaan pilkkomaan tuotantoyhtiöiden ja maakunnan liikelaitoksen välillä.
- Lakiluonnos sisältää paljon säätelyä joka ei ole ominaista lisäämään innovointia.
- Kilpailutilanne pakottaa uudistamaan toimintatapoja ja etsimään uusia ratkaisuja.
- TKI-toimijoille tulee osoittaa riittävät resurssit, tuottamisen pirstaloiminen pieniin yksiköihin vie mahdollisuudet kehittämistoiminnalta.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöittettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

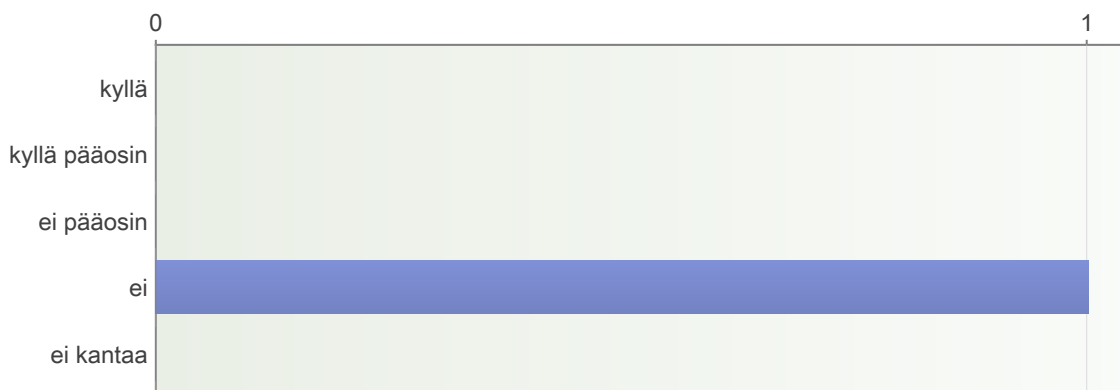
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset yleisellä tasolla esitetty, tulisi konkretisoida ja luetteloida palvelukokonaisuudet (15§), mitä kuuluu perustason ja laajennettuun perustason esim. yleisimmät sairaudet.
- Mitä tarkoitetaan asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemilla palveluilla. Miten määritellään esim. lyhytaikainen päihdeongelma tai perhetyön tarve?
- Lakiluonnos ei tarjoa riittäviä takeita siitä, että palveluketjut olisivat saumattomia ja suoria.
- Alihankinnan käyttöön liittyvät kohdat epäselviä.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

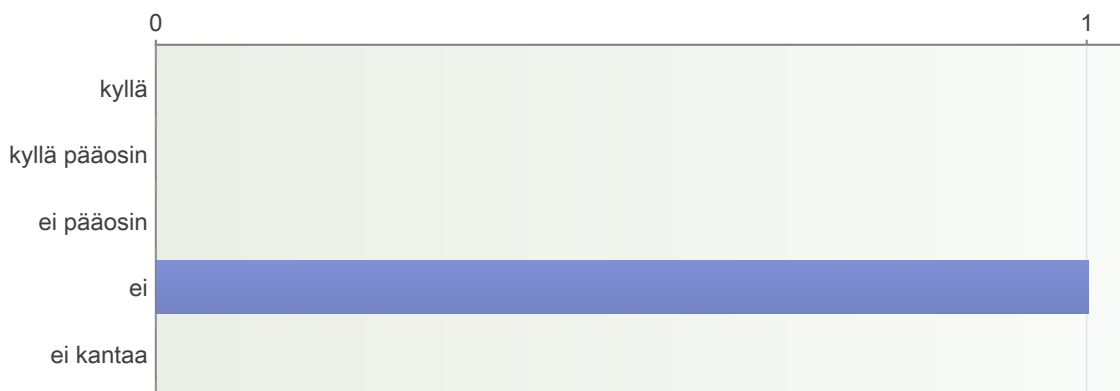
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksestä ei ilmene millä tavalla maakunta valvoo ja seuraa maksusetelin käyttöä ja sitä saako asiakas riittävästi tarvitsemiaan palveluja. Maakunta ei voi kantaa järjestämisvastuutaan, koska maakunnalla ei ole suoria ohjaus- ja vaikutusmahdollisuuksia maksusetelipalvelun tuottajaan.
- Sote-keskuksella ei välttämättä ole halua osoittaa asiakkaalle maksuseteleitä kustannusten säästämiseksi.
- Vaikuttavuuden ja terveyshyödyn seuranta on maakunnalle mahdotonta jos asiakkuuden sykli on yhden vuoden mittainen ja rekisteröityneiden palveluntuottajien laatu voi vaihdella.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

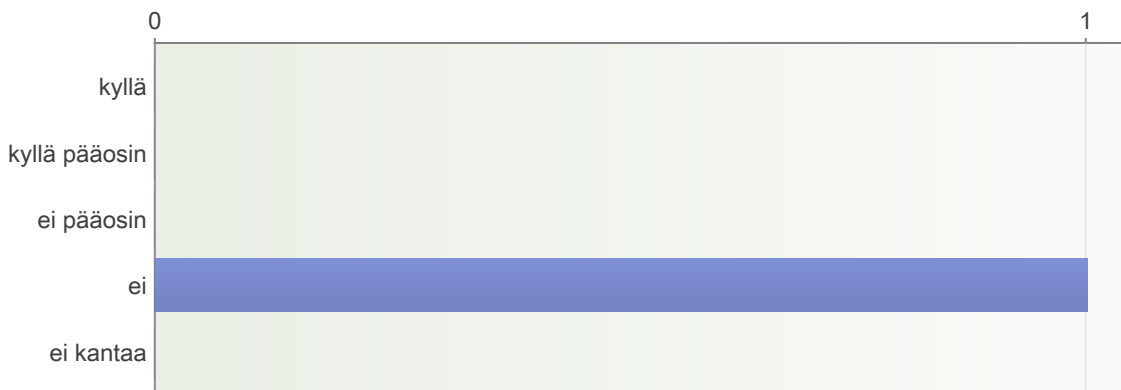
Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskusten palveluvalikoimat ovat alkuvaiheessa hyvin pelkistetyt ja kuitenkin on kyettävä vastaamaan asiakkaan tarpeisiin ja sote-keskuksella säilyy kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta, palvelun laadusta ja vaikuttavuudesta sekä tuottajan tekemistä virheistä silloinkin kun asiakas käyttää maksuseteliä.
- Lakiesityksessä on epäselvästi ilmaistu millä muulla tavoin palveluntuottajan on palvelu järjestettävä jos asiakas kieltäytyy vastaanottamasta maksuseteliä.
- Lakiesityksestä ei käy ilmi millä tavoin sote-keskus voi, myöntäessään maksusetelin, valvoa asiakkaan saamaa palvelua
- Miten sote-keskus voi hallita sosiaalihuoltolain 14 § mukaisia palveluja vai onko lainsäätäjällä ajatuksena, että näihin muodostuu yksityisiä palveluntuottajia/sosiaalikeskuksia, joista palvelut maksusetelillä hankitaan.
- kokonaisvastuun hajautuminen liikelaitoksen, maakunnan, suoran valinnan palvelun ja maksusetelipalvelun tuottajan välillä voi aiheuttaa viivästyksiä ja heikentää palvelujen integraatiota.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

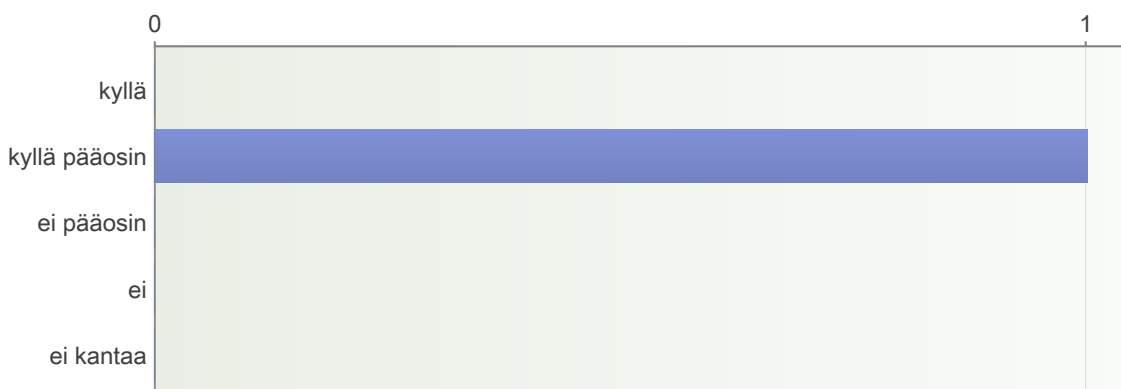
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Epäselvästi ilmaistu millä muulla tavoin palvelutuottajan on palvelu järjestettävä jos asiakas kieltäytyy vastaanottamasta maksuseteliä.
- Lakiesityksestä ei käy ilmi millä tavoin sote-keskus voi, myöntäessään maksusetelin, valvoa asiakkaan saamaa palvelua
- Maksusetelin sisältö tulee kirjoittaa auki, mitä tarkoittaa missäkin tilanteessa
- Sosiaali- ja terveystieteiden osalta palvelun tulee perustua asiantuntijan arvioon eikä asiakkaan omaan subjektiiviseen haluun.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

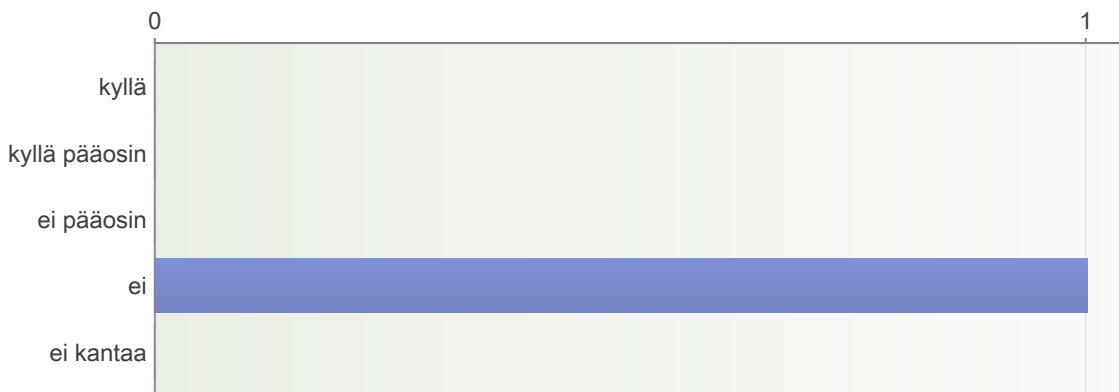
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellytyksenä on että palveluja on tarjolla.
- Asiakkaan valintaoikeuden rajoittamista tulee avata (18§ mom 2).

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

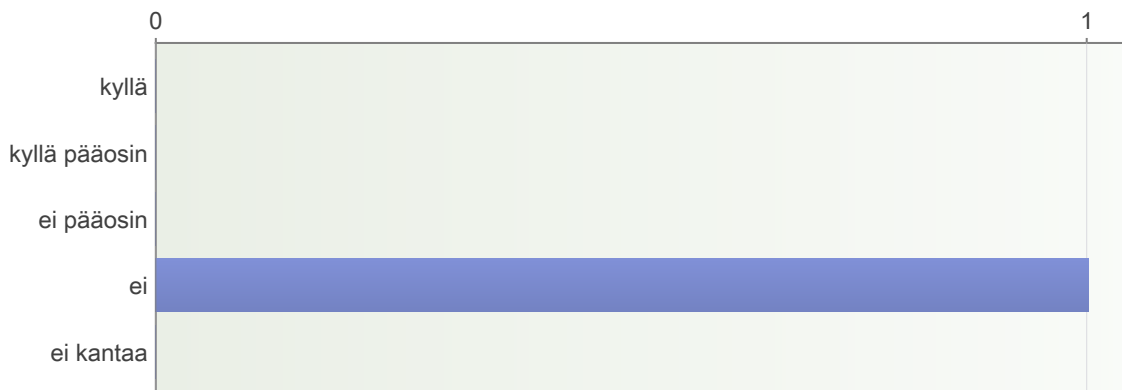
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset johtavat byrokratian lisääntymiseen ja asiakkaan luukuttamiseen. Lyhytaikaisesta palvelutarpeesta tehdään arviointi sote-keskuksessa ja jos kyse pitkäaikaisesta palvelun tarpeesta niin maakunnan liikelaitos arvioi.
- Maakunnan liikelaitoksella tulee olla riittävät resurssit ja tiedot jotta asiakkaan palvelutarve voidaan arvioida oikein ja ohjata asiakasta tarkoituksenmukaisiin palveluihin.
- Asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta, tarvitaan liikelaitoksen oma yhtiö, missä järki ja säästöt? Asiakas hukassa.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

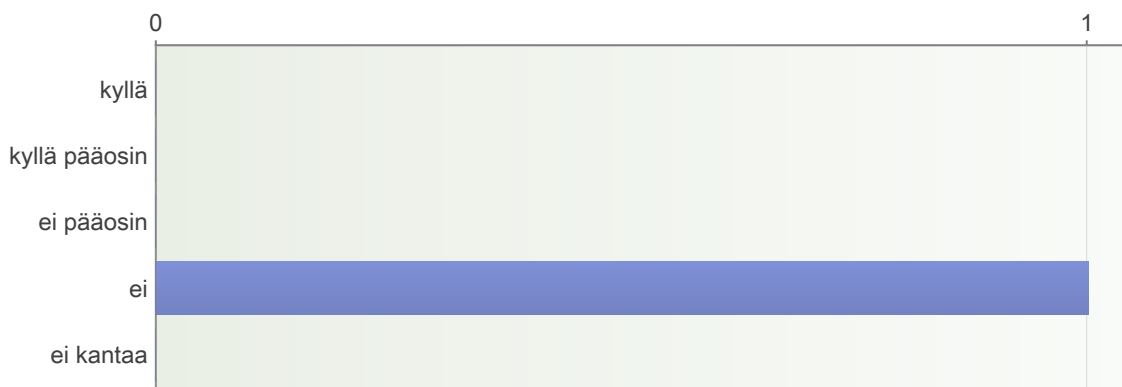
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuu maakunnalla, mutta rahankäyttövastuu maakunnan liikelaitoksella.
- Tyytyväinen asiakas ei välttämättä ole sama, kuin parhaan tai kustannustehokkaimman hoidon saanut asiakas silloin, kun yhteiskunta maksaa kaikki ne tutkimukset ja hoidot, joita kirjava joukko palveluntuottajia on valmiina tuottamaan.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

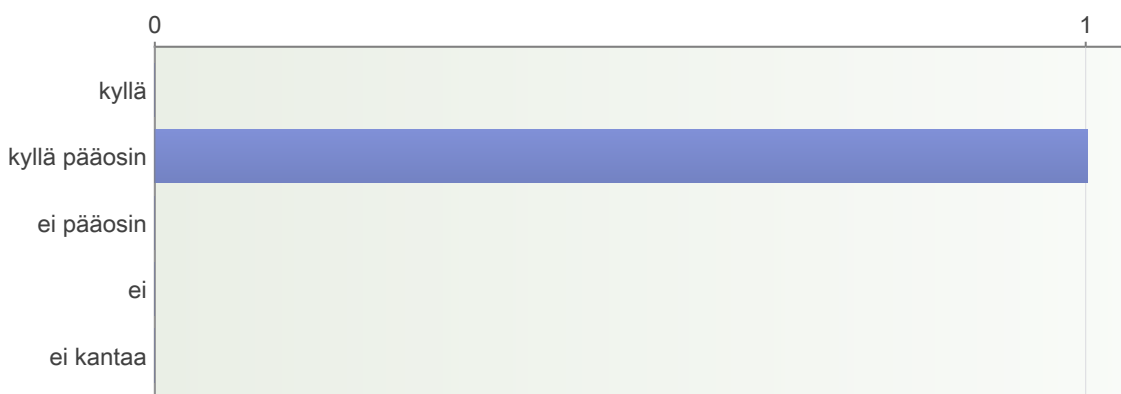
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ainoa rajaus on se, että palveluja ei voi asiakassetelillä hankkia maakunnan liikelaitokselta
- Tarkennettava mitä palveluja koskevat esim. kuntoutuksen osalta
- Palvelutuottajalaki puuttuu kokonaan, vaikea arvioida kokonaisuutta
- Kiinteän vähimmäistason määrittely on perusteetonta maakuntien itsehallinnollisen aseman ja niissä vallitsevien erilaisten olosuhteiden vuoksi.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

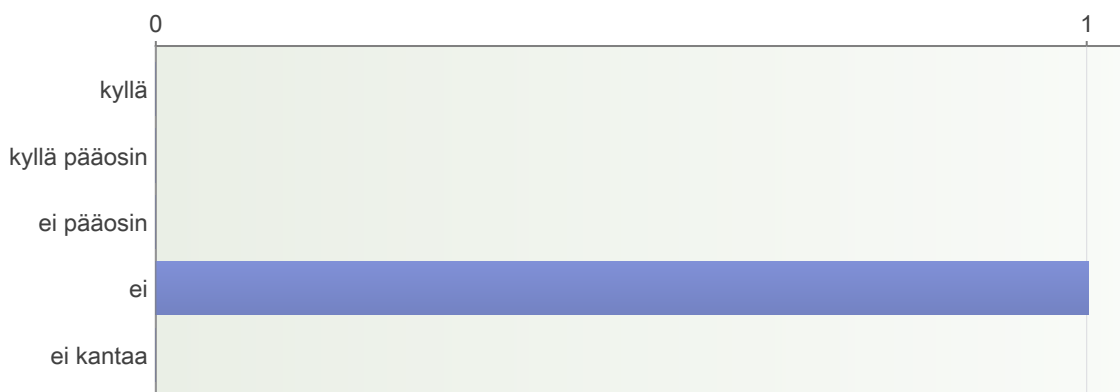
Vastaajien määrä: 1

- Miten määritellään tarkoituksenmukaisuus tässä kohtaa. Asiakkaan subjektiivinen halu voi olla ristiriidassa tarkoituksenmukaisen palvelun kanssa ja miten hallitaan kokonaiskustannuksia?
- Henkilökohtaisen budjetin tarjoaminen eri asiakkaille, miten määritellään muut ryhmät ja pitkäaikainen avun tarve? (24§ mom. 2)
- Omaishoidon tuen saanti vrt. henkilökohtainen budjetti?
- Henkilökohtaisen budjetin riittävyys ja asiakkaiden muuttuvat tarpeet, kuinka vastuutetaan?
- Kustannusten hallitsematon kasvu on riski, koska riittävää ja osaavaa henkilöstöresurssia palvelutarpeen arviointiin ei ole

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

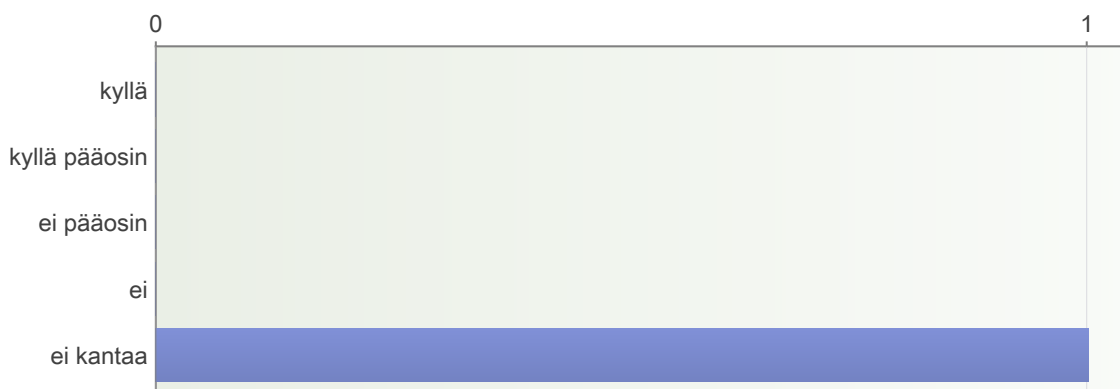
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edunvalvojen käyttö lisääntyy ja onko maistraatin nimeämä edunvalvoja oikea henkilö tässä tapauksessa? Edunvalvoja tekee taloudellista valvontaa, onko riskinä että asiakas ei saa tarvitsemiaan palveluja?
- edellyttää laajaa ammatillista osaamista, joten on tiedettävä kuka korvaa kustannukset arvioita tekevälle ammattilaiselle

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska palvelutuottajalaki puuttuu, asiaan ei voida ottaa kantaa. Mitä siis sisältää mainittu palvelutuottajalain 10 §?
-riskinä on, että tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyt aiheuttavat maakunnille paljon hallinnollista työtä, edellyttävät laajaa sopimusoikeudellista osaamista ja sitovat merkittävän määrän asiantuntijaresursseja

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutuottajalaki puuttuu.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

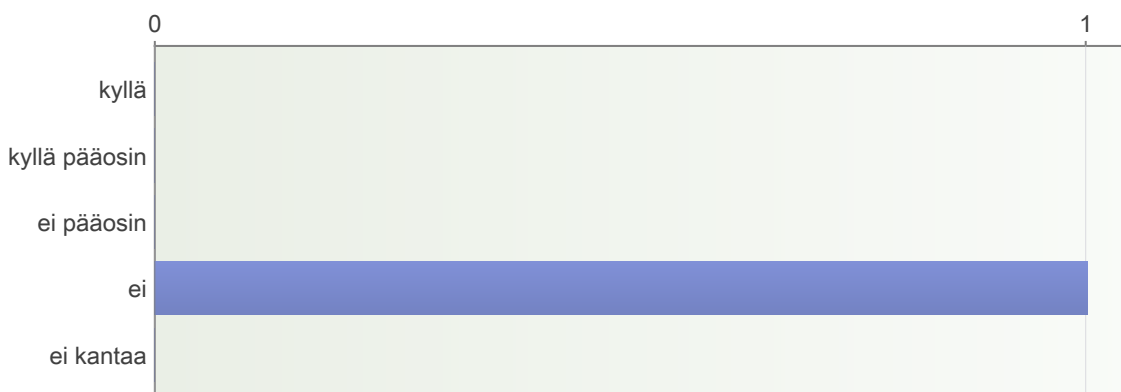
Vastaajien määrä: 1

- -Palvelutuottajalaki puuttuu
- Tietohallintolaki puuttuu
- Asiakasmaksulaki puuttuu
- Sopimuksilla yksityiskohtaisesti sovittava, jotta asiakas saa riittävät palvelut
- Esitykseen liittyy suuria riskejä mm. miten turvataan asiakkaiden palvelut sote-keskuksen /maakunnan liikelaitoksen taloudellisten edellytysten loppuessa?

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

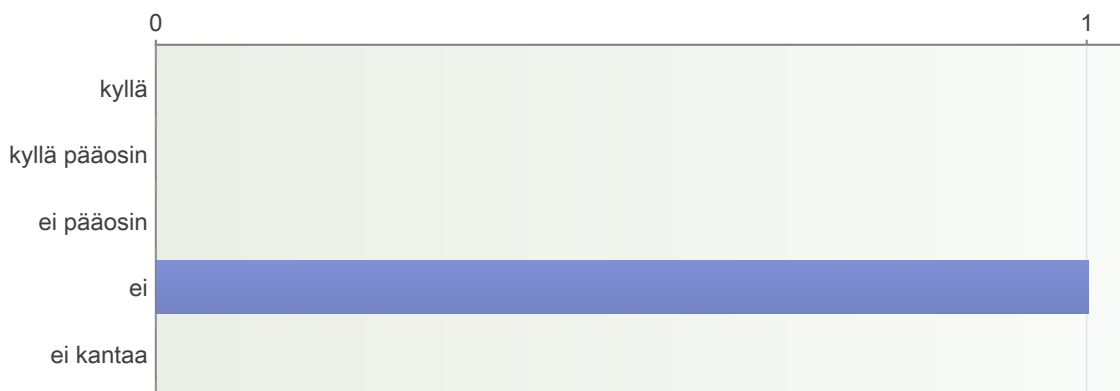
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasmaksulaki puuttuu
- Määrittelyt ovat toistaiseksi jääneet ylimalkaisesti. Yksilön ollessa kauppatavarana määrärahan jakautumisen taustalle vahvistuvat lyhyt asiakkuussykli ja lyhyet vastaanotot eivät välttämättä tuo sitä kansataloudellista etua, mitä muutoksella haetaan esim. työkyky tai yhteisön hyvinvointi
- Tulisi voida toteuttaa pitempiaikaisia ja huomattavasti laajempia pilotteja kuin nyt on käynnissä, jotta saataisiin kokemusta rahoituksen oikeasta suunnasta.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

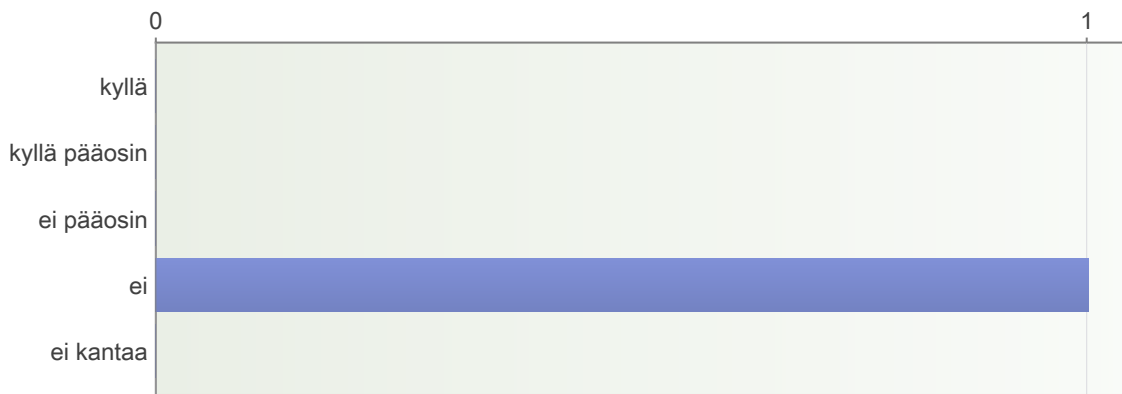
Vastaajien määrä: 1

- Tuotannontekijän (henkilöstö) asema jää kyseenalaiseksi. Yt-menettelyt jatkuvasti käynnissä, vaatii oman resurssinsa
- Palvelun järjestäjän ja tuottajan mahdollisuudet arvioida palvelujen laatua ja vaikutuksia vaihtelevat.
- Tietojärjestelmien yhteentoimivuus tiedon kulun turvaamiseksi keskeistä.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

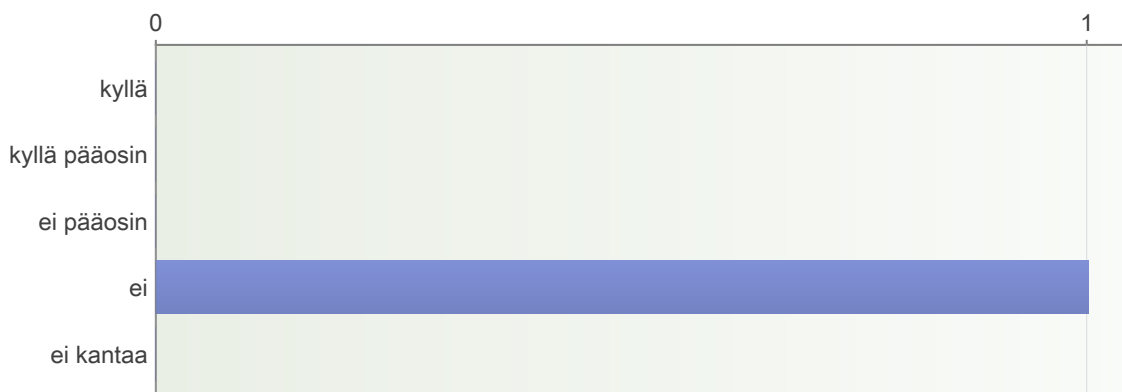
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on mahdoton.
- Listautumisen avautuminen 1.11.2018 kohtelee alueita ja julkisen puolen toimijoita eriarvoisesti koska yksityisellä puolella on jo valmius ottaa listautumisia vastaan.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

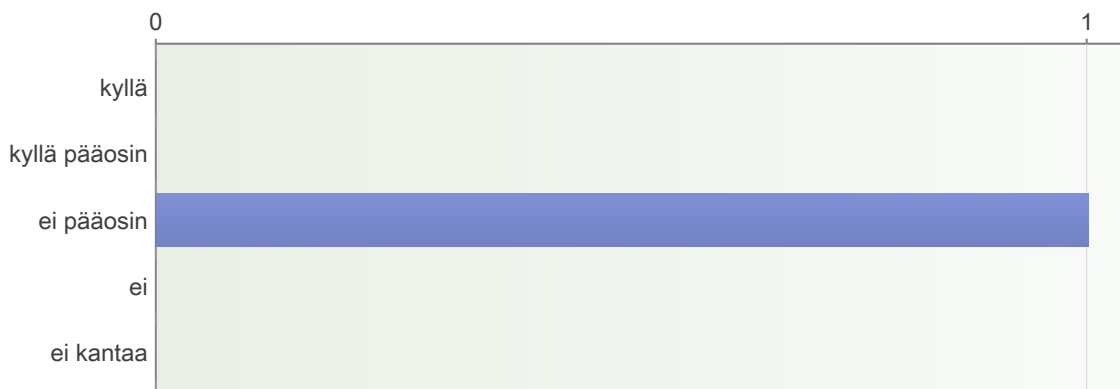
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Täysin mahdotonta koska yhteiset tietojärjestelmät puuttuvat eikä maakuntia järjestäjinä ole olemassa.
- Esitys sisältää useita ennakoimattomia toimenpiteitä ja velvoitteita, joita sopimuksilla ja vielä tuntemattomilla menetelmillä toteutettaisiin.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

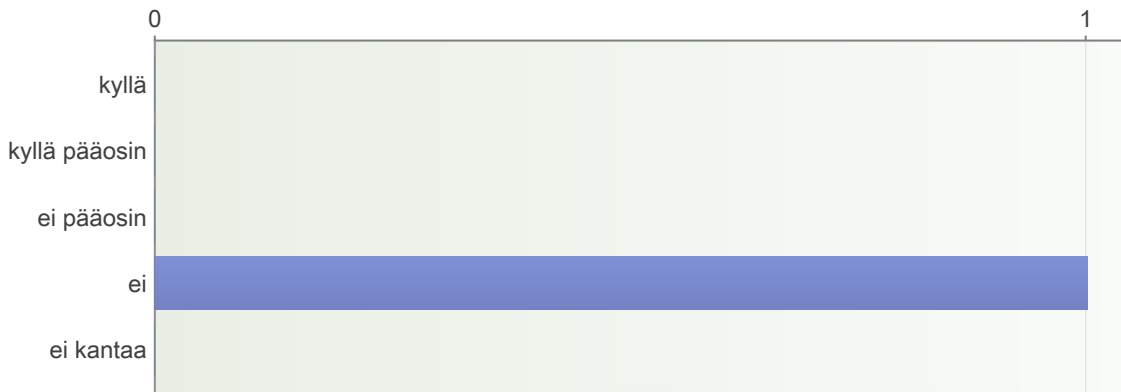
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädäntö kaventaa maakunnan mahdollisuuksia käyttää järjestämisvastuuseen liittyvää valtaa ja toteuttaa järjestämisvastuuta. Lukuun 9 sisältyvät asetuksenantovaltuudet ovat epätarkoituksenmukaisia ja maakuntien itsehallinnon ja järjestämisvastuun vastaisia.
- markkinoiden syntyminen riippuu alueesta, eikä ole todennäköistä harvaanasutuilla alueilla.
- Kyseessä markkinat, joilla hyödykkeenä ihmisten terveys ja hyvinvointi. Hyvinvoinnin näkökulmasta ei ole tehty sosiaalisten vaikutusten tai terveyshyödyn vaikuttavuusarviointia eikä kansalaisten näkökulmaa ole avattu
- Kansantalouden näkökulmasta kyseessä on valtakunnan työvoiman terveys. Markkinoita ei voi ennakoida ja saatava terveyshyöty on tuote, jota on vaikea mitata ja edes määritellä.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys ei anna hyviä edellytyksiä pienille toimijoille. Pienten toimijoiden mahdollisuudet hankkia mm-tarvittavat tietojärjestelmät ovat rajalliset. Yksin Kanta-palveluihin liittyminen on ongelmallista kustannusten vuoksi. Tehtäväalueen laajuus rajoittaa pienten toimijoiden mahdollisuuksia toimia palvelun tarjoajina.

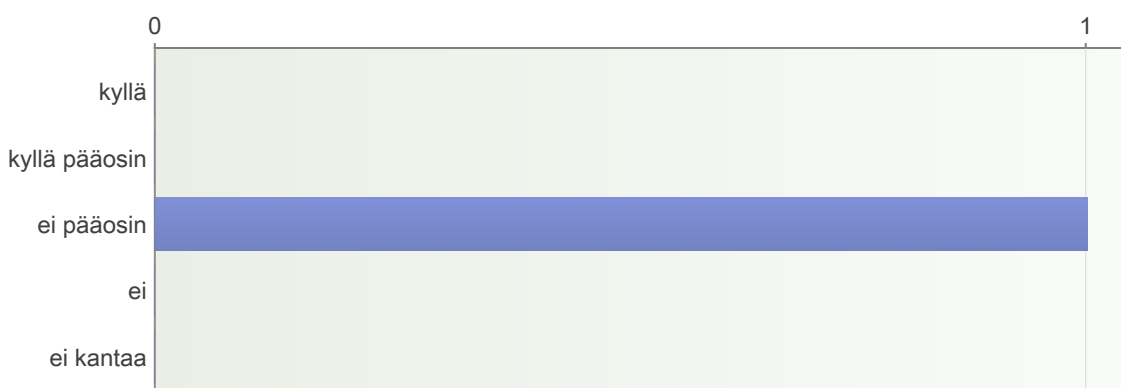
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Markkinointi vaikuttaa ihmisten valintoihin ja palvelujen käyttöön
- Valinnanvapaus voi lisätä ihmisen halua hoidattaa itseään ja sitä kautta terveys ja hyvinvointi voi lisääntyä – tai voi käydä päinvastoin kun kustannuksista vastaa maakunta, käytännössä valtio, kustannukset kohoavat hallitsemattomasti

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

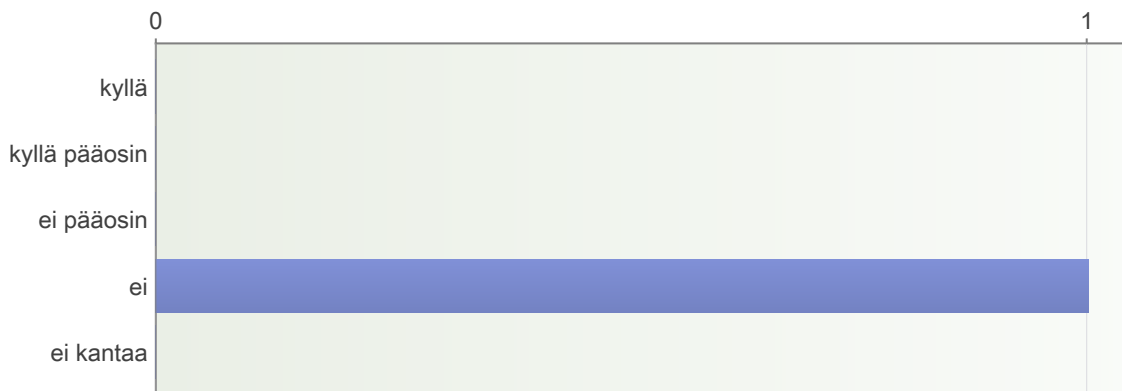
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Satunnaisesti hammashoitoa tarvitsevan perusterveen ihmisen osalta toimii.
- palvelujen kysyntä voi merkittävästi kasvaa, mikä on positiivinen muutos, mutta kustannusriski
- Suun terveys vaikuttaa kokonaisvaltaisesti ihmisen terveyteen, nyt eriytetään liikaa.
- Rajaus suoran valinnan palveluihin koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon osalta on erikoinen, pirstaloi asiakkaan hoitoa ja suun terveydenhuollon yksiköitä epätarkoituksenmukaisesti pieniksi.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutuksia ei ole arvioitu tälle aikataululle lainkaan
- Sosiaalisten ja terveysvaikutusten arviointia ei ole tehty, puhumattakaan lapsivaikutusten tai sukupuolivaikutusten tai yleensä kustannusten arvioinnista
- Esityksestä ei käy ilmi millä tavoin perusterveydenhuoltoa todella vahvistetaan tai mikä on saavutettava kansanterveydellinen hyöty tai miten tuetaan sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota mukaan lukien erikoissairaanhoidon.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Lainsäädännön henki näkyy jo siinä, että henkilöstöön kohdistuvia vaikutusten arviointia ei ole tehty ollenkaan vaikka muutos koskee julkisella sektorilla yli 200 000 työntekijää.
  - Kilpailu henkilökunnasta tulee siirtymävaiheessa olemaan tosiasia ja se saattaa pirstaloida palvelujärjestelmän. Markkinatilanteessa kansanterveystyön periaatteita on muokattava toimintaan sopivaksi, vaikutuksia vaikea arvioida
  - Muutos kohdistuu nimenomaan työmarkkinoilla oleviin naisiin.
  - lakiehdotusten perusteella nykyiset organisaatiot lakkaavat olemasta, mukaan lukien shp:t. Tulevaisuus näyttäytyy jatkuvana yt-toimintana. Kilpailu henkilökunnasta tulee olemaan veristä taistelua, jolloin palkkojen voi arvioida nousevan.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- - Opetuksen, tutkimuksen ja kehittämisen rooli on jätetty huomioon ottamatta. Erityisesti yliopistolliset sairaanhoitopiirit vastaavat nykyisin suurimmasta osasta em. toiminnoista. Suurena riskinä on, että opetus, tutkimus ja kehittäminen näivettyy Suomessa.
  - Lakiesitys tulee ottaa uudelleen valmisteluun vaikutusten arvioinnin puuttuessa ja merkittävien lakien puuttuessa (mm. palveluntuottaja- ja asiakasmaksulaki).
  - Aikataulu kokonaisuutena on mahdoton.
  - Lakiesityksen näin raakileena lausuttavaksi laittaminen on vastoin hyvää lainvalmistelua ja hallintokäytäntöä ja aliarvioi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia ja palveluja tuottavia tahoja.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.